

2021-12-07

Betänkandet En god kommunal hushållning (SOU 2021:75) Tanums kommun

Inledning

Tanums kommun är utsedd remissinstans tillsammans med ca 30 kommuner och 6 regioner. Därtill har betänkandet skickats till ett antal statliga myndigheter, universitet, Sveriges Kommuner och Regioner samt övriga redovisningsråd. Betänkandet avser utredning om en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner (SOU 2021:75). Avsikten är att förändringen, om den träder ikraft, ska gälla från och med 2023-01-01.

Förslag till En god kommunal hushållning finns att läsa i sin helhet på regeringens hemsida, [En god kommunal hushållning - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/10/en-god-kommunal-hushallning-20211008/)

Betänkandet skickades ut 2021-10-08 och remissvaren ska ha inkommit till Finansdepartementet senast den 10 januari 2022. Endast ett fåtal kommuner och regioner har utsetts till remissinstans och svarstiden är därtill mycket snäv.

Ekonomiavdelningen har gjort en övergripande bedömning av de förslag som föreslås i utredningen samt tittat på några andra remissinstansers yttrande och utifrån det tagit fram ett förslag till yttrande.

Ekonomiavdelningen föreslår kommunstyrelsen att anta förslaget till yttrande och överlämna det till Finansdepartementet.

Sammanfattande svar

Tanum ställer sig tveksam till betänkandet som helhet då majoriteten av kommunerna och regionerna inte, som utredningen visar, har några betydande ekonomiska problem.

Vidare finns tveksamhet om förslagen innebär ökad långsiktighet och ekonomisk hållbarhet. Kanske vore det bättre att ha föreslagit förenkling av nuvarande regelverk. I utredningen beskrivs vikten av stabila planeringsförutsättningar. Tanum delar den åsikten. Öka långsiktigheten i statens planeringsförutsättningar, värdesäkra de generella bidragen och minska/avveckla de riktade bidragen. Förslagen inkräktar även på det kommunala självstyret bland annat genom att ange fyra obligatoriska målområden. Införandetiden är mycket kort och bedöms inte som realistisk.

Utredningens förslag

God ekonomisk hushållning blir God kommunal hushållning

God ekonomisk hushållning föreslås bli god kommunal hushållning. Enligt utredningen föreslås förändringen ge en ökad tydlighet att ekonomistyrningen måste omfatta ekonomi och verksamhet och att det ytterst är ekonomin som sätter gränsen för verksamheten.

Tanums kommun:

Det uppdaterade regelverket har högre fokus på den ekonomiska förvaltningen och att ekonomin är yttre ram för verksamheten vilket är Tanums kommun är positiv till. Men vi ställer oss frågande till om det uppnås genom föreslagna förändringar.

Ett tio-årigt program för god kommunal hushållning

Nytt är att ett tio-årigt program för god kommunal hushållning ska tas fram och beslutas av kommunfullmäktige. Programmet ska vara utgångspunkten för de mål som sätts i budgeten och i treårsplanen för ekonomin. Vidare ska programmet innehålla mål och riktlinjer för hur en god kommunal hushållning ska nås. Samtliga kommuner och regioner ska ange långsiktiga mål för: årets resultat, soliditet inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, självfinansieringsgrad av investeringar samt för låneskulden. Vilka målnivåer är upp till varje kommun att besluta. g. Utöver mål och riktlinjer ska programmet innehålla en beskrivning av de konsekvenser för verksamheten som följer av de ekonomiska målen i program till exempel när det gäller dimensionering och prioritering. Därtill ska programmet innehålla riktlinjer för tillåten risk vid placeringar och upplåning samt ändamål för och hantering av en eventuell resultatreserv. Utöver det ska programmet innehålla riktlinjer för tillåten risk vid placeringar och upplåning samt ändamål för hantering av en eventuell resultatreserv.

Programmet ska omfatta hel- och delägda bolag, kommunala stiftelser och föreningar.

Beslut om uppdatering av programmet ska ske varje mandatperiod.

Programmet ersätter: nuvarande riktlinjer för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv, medelsförvaltning och förvaltning av pensionsmedel.

Tanums kommun:

Tanums kommun är positiv till ökad långsiktighet men ställer sig frågande om det uppnås då planeringsförutsättningarna för kommuner och regioner är mycket kortsiktiga.

Tanum ställer sig inte bakom att i lag reglera programmets längd eller frekvensen på uppdatering. Inte heller att i lag reglera obligatoriska mål och fastställande av nivå för vad som utgår stark finansiell ställning för kommunen/regionen. Detta borde kommunfullmäktige inom ramen för programmet fastställa.

Tanums kommun är enig med det ökade koncernperspektivet, dock tveksam till delägda bolag.

Ekonomi i balans

Balanskravet är kvar i det uppdaterade förslaget, men föreslås förändras i vissa delar. Precis som tidigare ska balanskravet ses som lägsta godtagbara nivå för resultatet under ett enskilt budgetår. Möjligheten att åberopa synnerliga skäl föreslås tas bort. Återställandeperioden förlängs från tre till

TANUMS KOMMUN

sex år. Enda undantaget att inte upprätta en budget i balans eller att inte behöva återställa ett negativt balanskravsresultat är om kommunen/regionen har en stark finansiell ställning.

Utredningen föreslår vidare att utöka balanskravsutredningen med ytterligare två poster samt att resultaträkningen föreslås få två nya resultatrader som kopplar balanskravsutredningen till resultaträkningen.

Tanums kommun:

Tanums kommun ställer sig inte bakom förändringarna att ta bort synnerliga skäl. Detta på grund av att det kan uppstå situation med oförutsedda och extraordinära händelser av engångskaraktär som kommunen/regionen inte kan ha beredskap för.

Vidare ställer vi oss inte bakom att tillföra ytterligare två resultatrader kopplat till resultaträkningen. Utan att även fortsättningsvis skilja på externredovisningens syfte och balanskravets syfte.

Resultatreserv istället för resultatutjämningsreserv

Utredningen föreslår att nuvarande resultatutjämningsreserv ska tas bort och ersättas med resultatreserv. Reserven skulle få ett bredare tillämpningsområde än befintlig reserv.

Tanums kommun:

Vi ställer oss bakom förändringarna till resultatreserv men med samma regelverk för att reservera medel som gäller i dag.

Konjunkturutjämning

En statlig garanti föreslås för att förhindra snabba och kraftiga neddragningar i kommuner och regioner vid en djupare konjunkturedgång.

Tanums kommun:

Vi ställer bakom förslag till förändring.

Budget, räkenskaper och uppföljning

Planerna för verksamhet och ekonomi i kommunernas och regionernas budget och treårsplan för ekonomin ska innehålla mål som utgår ifrån kommunernas och regionernas antagna tio-årsprogram för god kommunal hushållning. I förvaltningsberättelsen ska en utvärdering göras att planer och mål för verksamheten och ekonomi har följts och uppnåtts samt om utfallet är förenligt med programmet för god kommunal hushållning.

Budgeten ska innehålla en resultaträkning, balansräkning och balanskravstutredning och förändring av resultatreserv samt kassaflödesanalys och sammanställning av den löpande verksamheten och investeringsverksamheten.

Budgeten ska också innehålla samlad bedömning av den kommunala koncernens ekonomi.

Nytt är också att om kommunfullmäktige beslutar om en kostnad eller utgift som inte kan finansieras inom det budgeterade resultatet så ska en ny reviderad budget fastställas.

Tanums kommun:

Vi ställer bakom förslag till förändring kring vad budgeten ska innehålla med undantag för balanskravsutredning och resultatreserv se svar ovan.

Stärkt uppföljning

Utredningen föreslår att delårsrapporten förenklas och tidigareläggs för att snabbare kunna vidta åtgärder vid eventuella avvikelser från beslutad budget. Senast i juni ska kommunfullmäktige behandla en förenklad delårsrapport som minst ska omfatta tre månader. Kravet att revisorerna ska behandla delårsrapporten tas bort. Vid betydande budgetavvikelser ska kommunfullmäktige anta en åtgärdsplan.

Årsredovisningen ska godkännas av fullmäktige. Godkännande får endast ske om resultat- och balansräkningen i årsredovisningen är rättvisande. Inför behandlingen av årsredovisningen ska revisorerna uttala sig om resultat- och balansräkningen är rättvisande. Fullmäktiges beslut om godkännande ska motiveras.

Tanums kommun:

Förenkling av delårsrapporten ställer vi oss bakom. När det gäller tid för fullmäktiges behandling av delårsrapporten anser vi att varje kommun själva ska besluta om tidsplan utifrån den egna kommunens process för uppföljning och styrning.

Tanums kommun ställer sig inte bakom förslaget att årsredovisningen får godkännas endast om resultat- och balansräkningen är rättvisande. Istället bör fullmäktige besluta om årsredovisningen i sin helhet samt att resultat- och balansräkning ska fastställas av kommunfullmäktige.

Skärpt revision och kontroll

Revisionen får ett utökat uppdrag att granska regelefterlevnad inom den ekonomiska förvaltningen. Revisorerna ska uttala sig och följa vissa frågor, främst avseende negativa balanskravsresultat och hänvisning till särskilda skäl. Krav införs på en samlad behandling av årsredovisning, revisionsberättelse och ansvarsprövning i fullmäktige. Beslut om anmärkningar ska motiveras.

Tanums kommun:

Vi ställer oss inte bakom förslaget. Det är inte revisionens ansvar och uppgift att styrningen ska fungera effektivt i en kommun. Det är nämndernas och styrelsens ansvar och revisionen granskar och prövar detta ansvar.

Vägledning och stöd inom ekonomistyrning

Utredningen föreslår att en statlig myndighet får i uppdrag att ge vägledning och stöd till kommuner och regioner i form av generell rådgivning i frågor som rör ekonomisk styrning och förvaltning. Myndigheten föreslås vidare att få i uppdrag att löpande följa den ekonomiska förvaltningen för kommuner och regioner.

TANUMS
KOMMUN

Tanums kommun:

Vi ställer oss mycket tveksamma till inrättande av statlig myndighet. Detta borde kunna organiseras genom omfördelning av befintliga resurser som finns inom detta område och förläggas inom SKR: organisation.

Statistik

Utredningen föreslår en utveckling av statistikinsamlingen för att möjliggöra en bättre uppföljning av den kommunala ekonomin och regelefterlevnaden.

Tanums kommun:

Vi ställer oss mycket tveksamma, en mycket omfattande statistik rapporteras redan idag till SCB avseende räkenskapssammandrag, Socialstyrelsen, Skolverket mm vilket är mycket administrativt betungande. Därtill sker kontroll av regelefterlevnad redan idag genom revisionerna.